

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 49

Rozeslána dne 15. října 2004

Cena Kč 46,50

O B S A H:

108. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti

---

108

SDĚLENÍ

Ministerstva zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 28. září 1954 byla v New Yorku přijata Úmluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky.

Listina o přístupu České republiky k Úmluvě, podepsaná prezidentem republiky dne 17. května 2004, byla uložena u depositáře Úmluvy dne 19. července 2004.

Při přístupu k Úmluvě bylo učiněno následující prohlášení České republiky:

„1. Průkaz totožnosti podle článku 27 Úmluvy bude vydáván pouze osobám bez státní příslušnosti, jimž byl povolen trvalý pobyt na území České republiky v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy.

2. Článek 23 Úmluvy bude aplikován v rozsahu, v jakém to umožňují vnitrostátní právní předpisy České republiky.

3. Článek 24 odstavec 1 (b) bude aplikován v rozsahu, v jakém to umožňují vnitrostátní právní předpisy České republiky.

4. Cestovní doklad podle článku 28 Úmluvy bude vydáván osobám bez státní příslušnosti, jimž byl povolen trvalý pobyt na území České republiky v souladu s jejími vnitrostátními právními předpisy. Těmto osobám bude vydáván „cizinecký pas“, ve kterém bude uvedeno, že držitel je osobou bez státní příslušnosti ve smyslu Úmluvy z 28. září 1954.“

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 39 odst. 1 dne 6. června 1960. Pro Českou republiku vstupuje v platnost podle odstavce 2 téhož článku dne 17. října 2004.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

CONVENTION¹ RELATING TO THE STATUS OF STATELESS
PERSONS. . DONE AT NEW YORK, ON 28 SEPTEMBER
1954

PREAMBLE

The High Contracting Parties,

Considering that the Charter of the United Nations and the Universal Declaration of Human Rights approved on 10 December 1948² by the General Assembly of the United Nations have affirmed the principle that human beings shall enjoy fundamental rights and freedoms without discrimination,

Considering that the United Nations has, on various occasions, manifested its profound concern for stateless persons and endeavoured to assure stateless persons the widest possible exercise of these fundamental rights and freedoms,

Considering that only those stateless persons who are also refugees are covered by the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951,³ and that there are many stateless persons who are not covered by that Convention,

Considering that it is desirable to regulate and improve the status of stateless persons by an international agreement,

Have agreed as follows :

PŘEKLAD

ÚMLUVA

o právním postavení osob bez státní příslušnosti

PREAMBULE

Vysoké smluvní strany,

majíce na zřeteli, že Charta Organizace spojených národů a Všeobecná deklarace lidských práv, kterou dne 10. prosince 1948 schválilo Valné shromáždění Organizace spojených národů, stvrzují zásadu, že lidé mají požívat základních práv a svobod bez diskriminace,

majíce na zřeteli, že Organizace spojených národů při různých příležitostech projevila svůj hluboký zájem o osoby bez státní příslušnosti a snažila se zajistit, aby osoby bez státní příslušnosti tato základní práva a svobody v co nejširší míře užívaly,

majíce na zřeteli, že Úmluva o právním postavení uprchlíků z 28. července 1951 se vztahuje pouze na osoby bez státní příslušnosti, které jsou zároveň uprchlíky, a že existuje mnoho osob bez státní příslušnosti, na které se tato Úmluva nevztahuje,

majíce na zřeteli, že je žádoucí upravit a zlepšit postavení osob bez státní příslušnosti mezinárodní smlouvou,

se dohodly takto:

CHAPTER I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

DEFINITION OF THE TERM "STATELESS PERSON"

1. For the purpose of this Convention, the term "stateless person" means a person who is not considered as a national by any State under the operation of its law.

2. This Convention shall not apply :

(i) To persons who are at present receiving from organs or agencies of the United Nations other than the United Nations High Commissioner for Refugees protection or assistance so long as they are receiving such protection or assistance;

(ii) To persons who are recognized by the competent authorities of the country in which they have taken residence as having the rights and obligations which are attached to the possession of the nationality of that country;

(iii) To persons with respect to whom there are serious reasons for considering that :

- (a) They have committed a crime against peace, a war crime, or a crime against humanity, as defined in the international instruments drawn up to make provisions in respect of such crimes;
- (b) They have committed a serious non-political crime outside the country of their residence prior to their admission to that country;
- (c) They have been guilty of acts contrary to the purposes and principles of the United Nations.

Article 2

GENERAL OBLIGATIONS

Every stateless person has duties to the country in which he finds himself, which require in particular that he conform to its laws and regulations as well as to measures taken for the maintenance of public order.

Article 3

NON-DISCRIMINATION

The Contracting States shall apply the provisions of this Convention to stateless persons without discrimination as to race, religion or country of origin.

KAPITOLA I – VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Definice výrazu „osoba bez státní příslušnosti“

1. Pro účely této úmluvy výraz „osoba bez státní příslušnosti“ označuje osobu, kterou žádný stát podle svých právních předpisů nepovažuje za svého občana.

2. Tato úmluva se nevztahuje:

- (i) na osoby, kterým se v současnosti dostává ochrany nebo pomoci orgánů nebo organizací Organizace spojených národů s výjimkou Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, pokud tato ochrana nebo pomoc trvá;
- (ii) na osoby, které příslušné orgány země, ve které se trvale usídlily, uznaly za osoby mající práva a povinnosti spojené s občanstvím této země;
- (iii) na osoby, u nichž existují závažné důvody k domněnce,
  - (a) že se dopustily zločinu proti míru, válečného zločinu nebo zločinu proti lidskosti, jak je definují mezinárodní nástroje, které se na tyto zločiny vztahují;
  - (b) že se před přijetím do země svého trvalého pobytu dopustily závažného trestného činu jiné než politické povahy;
  - (c) že se provinily činy, které odporují cílům a zásadám Organizace spojených národů.

Článek 2

Základní povinnosti

Každá osoba bez státní příslušnosti má povinnosti k zemi, ve které se nachází, které zejména vyžadují, aby se řídila jejími zákony a nařízeními a dodržovala opatření přijatá k udržení veřejného pořádku.

Článek 3

Nediskriminace

Smluvní státy budou vůči osobám bez státní příslušnosti uplatňovat ustanovení této úmluvy bez diskriminace co do rasy, náboženství nebo země původu.

Article 4

RELIGION

The Contracting States shall accord to stateless persons within their territories treatment at least as favourable as that accorded to their nationals with respect to freedom to practise their religion and freedom as regards the religious education of their children.

Article 5

RIGHTS GRANTED APART FROM THIS CONVENTION

Nothing in this Convention shall be deemed to impair any rights and benefits granted by a Contracting State to stateless persons apart from this Convention.

Article 6

THE TERM " IN THE SAME CIRCUMSTANCES "

For the purpose of this Convention, the term " in the same circumstances " implies that any requirements (including requirements as to length and conditions of sojourn or residence) which the particular individual would have to fulfil for the enjoyment of the right in question, if he were not a stateless person, must be fulfilled by him, with the exception of requirements which by their nature a stateless person is incapable of fulfilling.

Article 7

EXEMPTION FROM RECIPROCITY

1. Except where this Convention contains more favourable provisions, a Contracting State shall accord to stateless persons the same treatment as is accorded to aliens generally.

2. After a period of three years' residence, all stateless persons shall enjoy exemption from legislative reciprocity in the territory of the Contracting States.

3. Each Contracting State shall continue to accord to stateless persons the rights and benefits to which they were already entitled, in the absence of reciprocity, at the date of entry into force of this Convention for that State.

4. The Contracting States shall consider favourably the possibility of according to stateless persons, in the absence of reciprocity, rights and benefits beyond those to which they are entitled according to paragraphs 2 and 3, and to extending exemption from reciprocity to stateless persons who do not fulfil the conditions provided for in paragraphs 2 and 3.

5. The provisions of paragraphs 2 and 3 apply both to the rights and benefits referred to in articles 13, 18, 19, 21 and 22 of this Convention and to rights and benefits for which this Convention does not provide.

Článek 4

Náboženství

Smluvní státy poskytnou osobám bez státní příslušnosti na svém území, pokud jde o svobodné projevení jejich náboženství a náboženskou výchovu jejich dětí, zacházení přinejmenším stejně příznivé jako svým občanům.

Článek 5

Práva přiznaná nezávisle na této úmluvě

Žádné ustanovení této úmluvy nebude chápáno tak, že omezuje práva a výhody, které smluvní státy osobám bez státní příslušnosti přiznaly nezávisle na této úmluvě.

Článek 6

Výraz „za stejných okolností“

Pro účely této úmluvy výraz „za stejných okolností“ znamená, že osoba bez státní příslušnosti musí vyhovět všem požadavkům (včetně požadavků na délku a podmínky přechodného nebo trvalého pobytu), kterým by, aby určitého práva požíval, musel daný jednotlivec vyhovět, kdyby osobou bez státní příslušnosti nebyl, s výjimkou požadavků, kterým vzhledem k jejich povaze osoba bez státní příslušnosti vyhovět nemůže.

Článek 7

Vynětí z reciprocity

1. Smluvní stát poskytne osobám bez státní příslušnosti stejné zacházení, jaké se poskytuje cizincům obecně, neobsahuje-li Úmluva ustanovení příznivější.

2. Po tříletém trvalém pobytu budou všechny osoby bez státní příslušnosti na území daného smluvního státu vyňaty z reciprocity stanovené zákonem.

3. Každý smluvní stát bude osobám bez státní příslušnosti i nadále přiznávat práva a výhody, na které při neexistenci reciprocity měly nárok již v den, kdy pro tento stát tato úmluva vstoupila v platnost.

4. Smluvní státy příznivě posoudí možnost poskytnout při neexistenci reciprocity osobám bez státní příslušnosti práva a výhody nad rámec těch, na které mají nárok podle odstavců 2 a 3, a rozšířit vynětí z reciprocity na osoby bez státní příslušnosti, které podmínky stanovené v odstavcích 2 a 3 nesplňují.

5. Ustanovení odstavců 2 a 3 se vztahují jak na práva a výhody, o kterých se hovoří v člancích 13, 18, 19, 21 a 22 této úmluvy, tak na práva a výhody, která tato úmluva neposkytuje.

Article 8

EXEMPTION FROM EXCEPTIONAL MEASURES

With regard to exceptional measures which may be taken against the person, property or interests of nationals or former nationals of a foreign State, the Contracting States shall not apply such measures to a stateless person solely on account of his having previously possessed the nationality of the foreign State in question. Contracting States which, under their legislation, are prevented from applying the general principle expressed in this article shall, in appropriate cases, grant exemptions in favour of such stateless persons.

Article 9

PROVISIONAL MEASURES

Nothing in this Convention shall prevent a Contracting State, in time of war or other grave and exceptional circumstances, from taking provisionally measures which it considers to be essential to the national security in the case of a particular person, pending a determination by the Contracting State that that person is in fact a stateless person and that the continuance of such measures is necessary in his case in the interests of national security.

Article 10

CONTINUITY OF RESIDENCE

1. Where a stateless person has been forcibly displaced during the Second World War and removed to the territory of a Contracting State, and is resident there, the period of such enforced sojourn shall be considered to have been lawful residence within that territory.

2. Where a stateless person has been forcibly displaced during the Second World War from the territory of a Contracting State and has, prior to the date of entry into force of this Convention, returned there for the purpose of taking up residence, the period of residence before and after such enforced displacement shall be regarded as one uninterrupted period for any purposes for which uninterrupted residence is required.

Article 11

STATELESS SEAMEN

In the case of stateless persons regularly serving as crew members on board a ship flying the flag of a Contracting State, that State shall give sympathetic consideration to their establishment on its territory and the issue of travel documents to them or their temporary admission to its territory particularly with a view to facilitating their establishment in another country.

Článek 8

Vynětí z mimořádných opatření

Pokud jde o mimořádná opatření, která lze podniknout vůči osobě, majetku nebo zájmům současných nebo bývalých občanů cizího státu, nebudou smluvní státy tato opatření uplatňovat vůči osobě bez státní příslušnosti jen proto, že dříve měla občanství daného cizího státu. Smluvní státy, kterým jejich zákonodárství neumožňuje uplatnit obecnou zásadu vyjádřenou v tomto článku, udělí v takových případech osobám bez státní příslušnosti výjimku.

Článek 9

Dočasná opatření

Nic v této úmluvě smluvnímu státu nebrání, aby za války nebo jiných závažných a mimořádných okolností přijal vůči určité osobě dočasná opatření, která považuje za nezbytná pro národní bezpečnost, dokud smluvní stát nerozhodne, že daná osoba je skutečně osobou bez státní příslušnosti a že další uplatňování těchto opatření je v tomto případě v zájmu národní bezpečnosti nezbytné.

Článek 10

Nepřetržitý pobyt

1. Byla-li osoba bez státní příslušnosti během 2. světové války násilně vysídlena na území smluvního státu a má tam trvalý pobyt, považuje se doba tohoto jejího nuceného pobytu za oprávněný trvalý pobyt na tomto území.

2. Byla-li osoba bez státní příslušnosti během 2. světové války násilně vysídlena z území smluvního státu a před vstupem této úmluvy v platnost se tam za účelem trvalého usídlení vrátila, považuje se pro všechny účely, pro které se vyžaduje nepřetržitý trvalý pobyt, období trvalého pobytu před takovým násilným vysídlením a po něm za jedno nepřetržitě období.

Článek 11

Námořníci bez státní příslušnosti

Jde-li o osoby bez státní příslušnosti, které pracují jako řádní členové posádky lodi plavící se pod vlajkou smluvního státu, posoudí tento stát příznivě jejich usazení na svém území a vydání cestovních dokladů nebo jejich dočasné přijetí na své území, zejména s cílem usnadnit jejich usazení v jiné zemi.

CHAPTER II
JURIDICAL STATUS

Article 12

PERSONAL STATUS

1. The personal status of a stateless person shall be governed by the law of the country of his domicile or, if he has no domicile, by the law of the country of his residence.

2. Rights previously acquired by a stateless person and dependent on personal status, more particularly rights attaching to marriage, shall be respected by a Contracting State, subject to compliance, if this be necessary, with the formalities required by the law of that State, provided that the right in question is one which would have been recognized by the law of that State had he not become stateless.

Article 13

MOVABLE AND IMMOVABLE PROPERTY

The Contracting States shall accord to a stateless person treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the acquisition of movable and immovable property and other rights pertaining thereto, and to leases and other contracts relating to movable and immovable property.

Article 14

ARTISTIC RIGHTS AND INDUSTRIAL PROPERTY

In respect of the protection of industrial property, such as inventions, designs or models, trade marks, trade names, and of rights in literary, artistic and scientific works, a stateless person shall be accorded in the country in which he has his habitual residence the same protection as is accorded to nationals of that country. In the territory of any other Contracting State, he shall be accorded the same protection as is accorded in that territory to nationals of the country in which he has his habitual residence.

Article 15

RIGHT OF ASSOCIATION

As regards non-political and non-profit-making associations and trade unions the Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible, and in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

KAPITOLA II – PRÁVNÍ POSTAVENÍ

Článek 12

Osobní status

1. Osobní status osoby bez státní příslušnosti se řídí právem země, ve které má bydliště, nebo, nemá-li žádné bydliště, právem země jejího trvalého pobytu.

2. Práva, kterých osoba bez státní příslušnosti dříve nabyla a která závisejí na jejím osobním statusu, zejména práva týkající se manželství, bude smluvní stát respektovat s výhradou splnění formalit, které právo tohoto státu vyžaduje, bude-li to nezbytné, a za předpokladu, že jde o právo, které by právo tohoto státu uznávalo, kdyby se osobou bez státní příslušnosti nestala.

Článek 13

Movitý a nemovitý majetek

Pokud jde o nabývání movitého a nemovitého majetku a dalších práv s tím spojených a o pronájmy a jiné smlouvy týkající se movitého a nemovitého majetku, bude smluvní stát s osobou bez státní příslušnosti zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zachází s cizinci obecně.

Článek 14

Autorská práva a průmyslové vlastnictví

Pokud jde o ochranu průmyslového vlastnictví, jako jsou např. vynálezy, průmyslové vzory nebo modely, ochranné známky a obchodní jména, a práv k literárním, uměleckým a vědeckým dílům, bude v zemi, kde má svůj obvyklý pobyt, poskytována osobě bez státní příslušnosti stejná ochrana jako občanům této země. Na území kteréhokoli jiného smluvního státu jí bude poskytována stejná ochrana, jaká se na tomto území poskytuje občanům země, ve které má svůj obvyklý pobyt.

Článek 15

Sdružovací právo

Pokud jde o nepolitická a nezisková sdružení a odborové svazy, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Article 16

ACCESS TO COURTS

1. A stateless person shall have free access to the Courts of Law on the territory of all Contracting States.

2. A stateless person shall enjoy in the Contracting State in which he has his habitual residence the same treatment as a national in matters pertaining to access to the Courts, including legal assistance and exemption from *cautio judicatum solvi*.

3. A stateless person shall be accorded in the matters referred to in paragraph 2 in countries other than that in which he has his habitual residence the treatment granted to a national of the country of his habitual residence.

CHAPTER III

GAINFUL EMPLOYMENT

Article 17

WAGE-EARNING EMPLOYMENT

1. The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage in wage-earning employment.

2. The Contracting States shall give sympathetic consideration to assimilating the rights of all stateless persons with regard to wage-earning employment to those of nationals, and in particular of those stateless persons who have entered their territory pursuant to programmes of labour recruitment or under immigration schemes.

Article 18

SELF-EMPLOYMENT

The Contracting States shall accord to a stateless person lawfully in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, as regards the right to engage on his own account in agriculture, industry, handicrafts and commerce and to establish commercial and industrial companies.

Článek 16

Přístup k soudům

1. Osoba bez státní příslušnosti bude mít na území všech smluvních států volný přístup k soudům.
2. Ve věcech týkajících se přístupu k soudům, včetně právní pomoci a vynětí z *cautio judicatum solvi*, se osobě bez státní příslušnosti dostane ve smluvním státě, ve kterém obvykle pobývá, stejného zacházení jako občanům.
3. V jiných zemích, než ve které obvykle pobývá, se ve věcech uvedených v odstavci 2 dostane osobě bez státní příslušnosti stejného zacházení jako občanu země, ve které obvykle pobývá.

KAPITOLA III – VÝDĚLEČNÁ ČINNOST

Článek 17

Zaměstnání

1. Pokud jde o právo vykonávat placené zaměstnání, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.
2. Smluvní státy budou s porozuměním posuzovat možnost sblížovat práva všech osob bez státní příslušnosti, týkající se placeného zaměstnání, s právy občanů, a to zejména u těch osob bez státní příslušnosti, které vstoupily na jejich území v rámci programů nábory pracovních sil nebo přistěhovaleckých programů.

Článek 18

Samostatná výdělečná činnost

Pokud jde o právo vykonávat na vlastní riziko samostatnou výdělečnou činnost v zemědělství, průmyslu, řemeslech nebo obchodu a zakládat obchodní a výrobní společnosti, budou smluvní státy zacházet s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Article 19

LIBERAL PROFESSIONS

Each Contracting State shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory who hold diplomas recognized by the competent authorities of that State, and who are desirous of practising a liberal profession, treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

CHAPTER IV

WELFARE

Article 20

RATIONING

Where a rationing system exists, which applies to the population at large and regulates the general distribution of products in short supply, stateless persons shall be accorded the same treatment as nationals.

Article 21

HOUSING

As regards housing, the Contracting States, in so far as the matter is regulated by laws or regulations or is subject to the control of public authorities, shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances.

Article 22

PUBLIC EDUCATION

1. The Contracting States shall accord to stateless persons the same treatment as is accorded to nationals with respect to elementary education.

2. The Contracting States shall accord to stateless persons treatment as favourable as possible and, in any event, not less favourable than that accorded to aliens generally in the same circumstances, with respect to education other than elementary education and, in particular, as regards access to studies, the recognition of foreign school certificates, diplomas and degrees, the remission of fees and charges and the award of scholarships.

Článek 19

Svobodná povolání

Každý smluvní stát bude s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jeho území, které vlastní vysokoškolské diplomy uznávané příslušnými orgány tohoto státu a přejí si vykonávat svobodné povolání, zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

KAPITOLA IV – SOCIÁLNÍ VÝHODY

Článek 20

Přídělový systém

Tam, kde existuje přídělový systém, který se vztahuje na obyvatelstvo jako celek a upravuje distribuci nedostatkového zboží, se bude s osobami bez státní příslušnosti zacházet stejně jako s občany.

Článek 21

Bydlení

Pokud jde o bydlení, smluvní státy v rozsahu, v jakém je tato otázka upravena zákony nebo nařízeními nebo je předmětem kontroly veřejných orgánů, budou s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než jak za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Článek 22

Veřejné vzdělání

1. Pokud jde o základní vzdělání, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti zacházet stejně jako s občany.

2. Pokud jde o jiné než základní vzdělání, zejména pokud jde o přístup ke studiu, uznávání vysvědčení, diplomů a akademických titulů ze zahraničních škol, promíjení poplatků a o udělování stipendií, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti zacházet co nejpříznivěji, rozhodně ne méně příznivě, než za stejných okolností zacházejí s cizinci obecně.

Article 23

PUBLIC RELIEF

The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory the same treatment with respect to public relief and assistance as is accorded to their nationals.

Article 24

LABOUR LEGISLATION AND SOCIAL SECURITY

1. The Contracting States shall accord to stateless persons lawfully staying in their territory the same treatment as is accorded to nationals in respect of the following matters :

(a) In so far as such matters are governed by laws or regulations or are subject to the control of administrative authorities : remuneration, including family allowances where these form part of remuneration, hours of work, overtime arrangements, holidays with pay, restrictions on home work, minimum age of employment, apprenticeship and training, women's work and the work of young persons, and the enjoyment of the benefits of collective bargaining;

(b) Social security (legal provisions in respect of employment injury, occupational diseases, maternity, sickness, disability, old age, death, unemployment, family responsibilities and any other contingency which, according to national laws or regulations, is covered by a social security scheme), subject to the following limitations :

- (i) There may be appropriate arrangements for the maintenance of acquired rights and rights in course of acquisition;
- (ii) National laws or regulations of the country of residence may prescribe special arrangements concerning benefits or portions of benefits which are payable wholly out of public funds, and concerning allowances paid to persons who do not fulfil the contribution conditions prescribed for the award of a normal pension.

2. The right to compensation for the death of a stateless person resulting from employment injury or from occupational disease shall not be affected by the fact that the residence of the beneficiary is outside the territory of the Contracting State.

3. The Contracting States shall extend to stateless persons the benefits of agreements concluded between them, or which may be concluded between them in the future, concerning the maintenance of acquired rights and rights in the process of acquisition in regard to social security, subject only to the conditions which apply to nationals of the States signatory to the agreements in question.

4. The Contracting States will give sympathetic consideration to extending to stateless persons so far as possible the benefits of similar agreements which

Článek 23

Veřejná podpora

Pokud jde o veřejnou podporu a pomoc, budou smluvní státy s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet stejně jako se svými občany.

Článek 24

Pracovněprávní předpisy a sociální zabezpečení

1. Smluvní státy budou s osobami bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícími na jejich území zacházet stejně jako se svými občany ve věcech, které se týkají:

- (a) Odměňování včetně rodinných přídatků, pokud jsou součástí odměňování, pracovní doby, úpravy práce přesčas, placené dovolené, omezení domácí práce, minimální věkové hranice pro zaměstnání, učebního poměru a odborné přípravy, práce žen a mladistvých a využívání výhod plynoucích z kolektivního vyjednávání, v rozsahu, v jakém jsou tyto otázky upraveny zákony nebo nařízeními nebo spadají pod kontrolu správních orgánů;
- (b) Sociálního zabezpečení (právní předpisy týkající se pracovních úrazů, nemocí z povolání, mateřství, nemoci, invalidity, stáří, úmrtí, nezaměstnanosti, rodinných závazků a jakékoli další nepředvídané události, na kterou se podle zákonů a nařízení vztahuje sociální zabezpečení) s těmito omezeními:
  - (i) mohou existovat přiměřené úpravy týkající se zachování nabytých práv nebo práv právě nabývaných;
  - (ii) vnitrostátní právní předpisy země trvalého pobytu mohou stanovit zvláštní úpravy týkající se sociálních dávek nebo jejich částí plně hrazených z veřejných fondů a dávek vyplácených osobám, které nesplňují příspěvků se týkající podmínky přiznání řádného důchodu.

2. Právo na odškodnění za úmrtí osoby bez státní příslušnosti v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání není dotčeno tím, že místo trvalého pobytu oprávněné osoby se nachází mimo území smluvního státu.

3. Smluvní státy rozšíří na osoby bez státní příslušnosti výhody plynoucí z dohod, které tyto státy mezi sebou uzavřely nebo mohou v budoucnu uzavřít, týkající se zachování práv nabytých nebo právě nabývaných v oblasti sociálního zabezpečení, pouze s výhradou podmínky, které uplatňují vůči občanům států, které tyto dohody podepsaly.

4. Smluvní státy budou s porozuměním posuzovat možnost co nejvíce rozšířit na osoby bez státní pří-

may at any time be in force between such Contracting States and non-contracting States.

CHAPTER V

ADMINISTRATIVE MEASURES

Article 25

ADMINISTRATIVE ASSISTANCE

1. When the exercise of a right by a stateless person would normally require the assistance of authorities of a foreign country to whom he cannot have recourse, the Contracting State in whose territory he is residing shall arrange that such assistance be afforded to him by their own authorities.

2. The authority or authorities mentioned in paragraph 1 shall deliver or cause to be delivered under their supervision to stateless persons such documents or certifications as would normally be delivered to aliens by or through their national authorities.

3. Documents or certifications so delivered shall stand in the stead of the official instruments delivered to aliens by or through their national authorities, and shall be given credence in the absence of proof to the contrary.

4. Subject to such exceptional treatment as may be granted to indigent persons, fees may be charged for the services mentioned herein, but such fees shall be moderate and commensurate with those charged to nationals for similar services.

5. The provisions of this article shall be without prejudice to articles 27 and 28.

Article 26

FREEDOM OF MOVEMENT

Each Contracting State shall accord to stateless persons lawfully in its territory the right to choose their place of residence and to move freely within its territory, subject to any regulations applicable to aliens generally in the same circumstances.

Article 27

IDENTITY PAPERS

The Contracting States shall issue identity papers to any stateless person in their territory who does not possess a valid travel document.

slušnosti výhody plynoucí z podobných dohod, které mohou kdykoli platit mezi těmito smluvními státy a státy, které smluvními státy nejsou.

KAPITOLA V – SPRÁVNÍ OPATŘENÍ

Článek 23

Pomoc správních orgánů

1. V případech, kdy by výkon práva osoby bez státní příslušnosti za normálních okolností vyžadoval pomoc orgánů cizí země, na které se tato osoba nemůže obrátit, zajistí smluvní stát, na jehož území pobývá, aby jí tuto pomoc poskytly jeho vlastní orgány.

2. Orgán nebo orgány uvedené v odstavci 1 osobě bez státní příslušnosti vydají nebo pod svým dohledem nechají vydat doklady nebo osvědčení, které by za normálních okolností cizinci vydaly nebo nechaly vydat orgány jeho státu.

3. Takto vydané doklady nebo osvědčení nahradí oficiální dokumenty, které cizincům vydávají nebo nechávají vydat orgány jejich států, a budou se pokládat za pravdivé, neprokáže-li se opak.

4. Kromě výjimečného postupu v případě nuzných osob lze za tyto služby požadovat poplatky; tyto poplatky však budou nevelké a srovnatelné s poplatky, které se za podobné služby požadují od občanů.

5. Ustanoveními tohoto článku nejsou dotčeny články 27 a 28.

Článek 26

Svoboda pohybu

Každý smluvní stát poskytne osobám bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícím na jeho území právo zvolit si místo pobytu a svobodně se pohybovat na jeho území, s výhradou předpisů, kterých se za stejných okolností použije na cizince obecně.

Článek 27

Průkazy totožnosti

Smluvní státy vydají každé osobě bez státní příslušnosti na svém území, která nemá platný cestovní doklad, průkaz totožnosti.

Article 28

TRAVEL DOCUMENTS

The Contracting States shall issue to stateless persons lawfully staying in their territory travel documents for the purpose of travel outside their territory, unless compelling reasons of national security or public order otherwise require, and the provisions of the Schedule to this Convention shall apply with respect to such documents. The Contracting States may issue such a travel document to any other stateless person in their territory; they shall in particular give sympathetic consideration to the issue of such a travel document to stateless persons in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

Article 29

FISCAL CHARGES

1. The Contracting States shall not impose upon stateless persons duties, charges or taxes, of any description whatsoever, other or higher than those which are or may be levied on their nationals in similar situations.

2. Nothing in the above paragraph shall prevent the application to stateless persons of the laws and regulations concerning charges in respect of the issue to aliens of administrative documents including identity papers.

Article 30

TRANSFER OF ASSETS

1. A Contracting State shall, in conformity with its laws and regulations, permit stateless persons to transfer assets which they have brought into its territory, to another country where they have been admitted for the purposes of resettlement.

2. A Contracting State shall give sympathetic consideration to the application of stateless persons for permission to transfer assets wherever they may be and which are necessary for their resettlement in another country to which they have been admitted.

Article 31

EXPULSION

1. The Contracting States shall not expel a stateless person lawfully in their territory save on grounds of national security or public order.

Článek 28 Cestovní doklady

Smluvní státy vydají osobám bez státní příslušnosti oprávněně se zdržujícím na jejich území cestovní doklady k vycestování mimo své území, pokud naléhavé důvody národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nevyžadují, aby se postupovalo jinak; na tyto doklady se vztahují ustanovení Přílohy k této úmluvě. Smluvní státy mohou cestovní doklad vydat i jiné osobě bez státní příslušnosti na svém území; zejména s porozuměním posoudí vydání cestovního dokladu osobám bez státní příslušnosti na svém území, které nemohou cestovní doklad získat od země, ve které oprávněně pobývají.

Článek 29 Poplatky

1. Smluvní státy nevalí na osoby bez státní příslušnosti jiné ani vyšší dávky, poplatky nebo daně, ať se nazývají jakkoli, než jakými v podobných situacích zatěžují nebo mohou zatížit své občany.

2. Nic v předchozím odstavci nebrání tomu, aby se na osoby bez státní příslušnosti použily zákony a nařízení o poplatcích, které se za vydání správních dokladů včetně průkazů totožnosti požadují od cizinců.

Článek 30 Převod majetku

1. Smluvní stát v souladu se svými zákony a nařízeními povolí osobám bez státní příslušnosti převádět majetek, který vnesly na jeho území, do jiné země, kam jim byl povolen vstup za účelem přesídlení.

2. Smluvní stát s porozuměním posoudí žádosti osob bez státní příslušnosti o převedení majetku, ať se nacházejí kdekoli, nezbytného k jejich přesídlení do jiné země, kam jim byl povolen vstup.

Článek 31 Vyhoštění

1. Smluvní státy nevyhostí, s výjimkou důvodů národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, osoby bez státní příslušnosti oprávněně se zdržující na jejich území.

2. The expulsion of such a stateless person shall be only in pursuance of a decision reached in accordance with due process of law. Except where compelling reasons of national security otherwise require, the stateless person shall be allowed to submit evidence to clear himself, and to appeal to and be represented for the purpose before competent authority or a person or persons specially designated by the competent authority.

3. The Contracting States shall allow such a stateless person a reasonable period within which to seek legal admission into another country. The Contracting States reserve the right to apply during that period such internal measures as they may deem necessary.

Article 32

NATURALIZATION

The Contracting States shall as far as possible facilitate the assimilation and naturalization of stateless persons. They shall in particular make every effort to expedite naturalization proceedings and to reduce as far as possible the charges and costs of such proceedings.

CHAPTER VI

FINAL CLAUSES

Article 33

INFORMATION ON NATIONAL LEGISLATION

The Contracting States shall communicate to the Secretary-General of the United Nations the laws and regulations which they may adopt to ensure the application of this Convention.

Article 34

SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute between parties to this Convention relating to its interpretation or application, which cannot be settled by other means, shall be referred to the International Court of Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 35

SIGNATURE, RATIFICATION AND ACCESSION

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations until 31 December 1955.

2. Takovou osobu bez státní příslušnosti lze vyhostit jen na základě rozhodnutí učiněného v rámci řádného právního postupu. S výjimkou případů, kdy naléhavé důvody národní bezpečnosti vyžadují, aby se postupovalo jinak, se osobě bez státní příslušnosti umožní, aby předložila důkazy o své nevině a aby se odvolala k příslušnému orgánu nebo k osobě či osobám příslušným orgánem zvláště určeným a nechala se za tímto účelem zastupovat.

3. Smluvní státy poskytnou takové osobě bez státní příslušnosti přiměřenou dobu, během níž by usilovala o legální přijetí do jiné země. Smluvní státy si vyhrazují právo použít během této doby taková vnitřní opatření, jaká mohou považovat za nezbytná.

Článek 32

Naturalizace

Smluvní státy budou pokud možno co nejvíce usnadňovat asimilaci a naturalizaci osob bez státní příslušnosti. Zejména se vynasnaží urychlit řízení o naturalizaci a co nejvíce snížit poplatky za toto řízení a jeho náklady.

KAPITOLA VI – ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 33

Informace o vnitrostátních předpisech

Smluvní státy oznámí generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů zákony a nařízení, které mohou přijmout k zabezpečení provádění této úmluvy.

Článek 34

Řešení sporů

Jakýkoli spor mezi stranami této úmluvy o její výklad nebo provádění, který nelze vyřešit jinak, bude na žádost kterékoli sporné strany postoupen Mezinárodnímu soudnímu dvoru.

Článek 35

Podpis, ratifikace a přístup

1. Tato úmluva bude otevřena k podpisu v sídle Organizace spojených národů do 31. prosince 1955.

2. It shall be open for signature on behalf of :

(a) Any State Member of the United Nations;

(b) Any other State invited to attend the United Nations Conference on the Status of Stateless Persons; and

(c) Any State to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly of the United Nations.

3. It shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

4. It shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General of the United Nations.

Article 36

TERRITORIAL APPLICATION CLAUSE

1. Any State may, at the time of signature, ratification or accession, declare that this Convention shall extend to all or any of the territories for the international relations of which it is responsible. Such a declaration shall take effect when the Convention enters into force for the State concerned.

2. At any time thereafter any such extension shall be made by notification addressed to the Secretary-General of the United Nations and shall take effect as from the ninetieth day after the day of receipt by the Secretary-General of the United Nations of this notification, or as from the date of entry into force of the Convention for the State concerned, whichever is the later.

3. With respect to those territories to which this Convention is not extended at the time of signature, ratification or accession, each State concerned shall consider the possibility of taking the necessary steps in order to extend the application of this Convention to such territories, subject, where necessary for constitutional reasons, to the consent of the Governments of such territories.

Article 37

FEDERAL CLAUSE

In the case of a Federal or non-unitary State, the following provisions shall apply :

(a) With respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of the federal legislative authority, the obligations of the Federal Government shall to this extent be the same as those of Parties which are not Federal States;

2. Bude otevřena k podpisu jménem:

- (a) kteréhokoli členského státu Organizace spojených národů;
- (b) kteréhokoli jiného státu pozvaného k účasti na Konferenci Organizace spojených národů o postavení osob bez státní příslušnosti;
- (c) kteréhokoli státu, který k podpisu nebo přístupu pozve Valné shromáždění Organizace spojených národů.

3. Úmluva bude ratifikována a ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

4. Úmluva bude otevřena k přístupu státům, o kterých se hovoří v odstavci 2 tohoto článku. Přístup se uskuteční uložením listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Článek 36

Doložka o územní působnosti

1. Kterýkoli stát může při podpisu, ratifikaci nebo přístupu prohlásit, že působnost této úmluvy bude rozšířena na všechna nebo některá území, za jejichž mezinárodní vztahy odpovídá. Toto prohlášení nabude účinnosti dnem, kdy pro daný stát vstoupí v platnost Úmluva.

2. Kdykoli později lze působnost takto rozšířit oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů a rozšíření nabude účinnosti devadesátým dnem poté, co generální tajemník Organizace spojených národů toto oznámení obdržel, nebo, je-li to později, dnem, kdy pro daný stát vstoupí v platnost Úmluva.

3. Pokud jde o území, na která se tato úmluva v době podpisu, ratifikace nebo přístupu nevztahuje, zváží každý stát, kterého se to týká, možnost přijmout nezbytná opatření, aby se použití této úmluvy na tato území rozšířilo, s výhradou souhlasu vlád těchto území, kde je to z ústavních důvodů nezbytné.

Článek 37

Federální doložka

Jde-li o federální nebo neunitární státy, platí tato ustanovení:

- (a) Pokud jde o ty články této úmluvy, které spadají do zákonodárné pravomoci zákonodárného orgánu federace, jsou povinnosti federální vlády v tomto rozsahu stejné, jako povinnosti stran, které federálními státy nejsou;

(b) With respect to those articles of this Convention that come within the legislative jurisdiction of constituent States, provinces or cantons which are not, under the constitutional system of the Federation, bound to take legislative action, the Federal Government shall bring such articles with a favourable recommendation to the notice of the appropriate authorities of states, provinces or cantons at the earliest possible moment.

(c) A Federal State Party to this Convention shall, at the request of any other Contracting State transmitted through the Secretary-General of the United Nations, supply a statement of the law and practice of the Federation and its constituent units in regard to any particular provision of the Convention showing the extent to which effect has been given to that provision by legislative or other action.

Article 38

RESERVATIONS

1. At the time of signature, ratification or accession, any State may make reservations to articles of the Convention other than to articles 1, 3, 4, 16 (1) and 33 to 42 inclusive.

2. Any State making a reservation in accordance with paragraph 1 of this article may at any time withdraw the reservation by a communication to that effect addressed to the Secretary-General of the United Nations.

Article 39

ENTRY INTO FORCE

1. This Convention shall come into force on the ninetieth day following the day of deposit of the sixth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to the Convention after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit by such State of its instrument of ratification or accession.

Article 40

DENUNCIATION

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. Such denunciation shall take effect for the Contracting State concerned one year from the date upon which it is received by the Secretary-General of the United Nations.

- (b) Pokud jde o ty články této úmluvy, které spadají do zákonodárné pravomoci států, provincií nebo kantonů, které federaci tvoří a podle ústavního systému federace nejsou povinny přijímat zákonodárná opatření, oznámí federální vláda co nejdříve tyto články s příznivým doporučením příslušným orgánům států, provincií nebo kantonů;
- (c) Federální stát, který je stranou této úmluvy, poskytne na žádost kteréhokoli jiného smluvního státu, předanou prostřednictvím generálního tajemníka Organizace spojených národů, prohlášení o právu a praxi federace a jednotek, které ji tvoří, týkajících se kteréhokoli dílčího ustanovení Úmluvy a uvede, v jakém rozsahu bylo toto ustanovení legislativně nebo jinak provedeno.

Článek 38

Výhrady

1. Při podpisu, ratifikaci nebo přístupu může kterýkoli stát učinit výhrady k článkům Úmluvy, s výjimkou článků 1, 3, 4, 16 (1) a 33 až 42 včetně.

2. Kterýkoli stát, který výhradu podle odstavce 1 tohoto článku činí, je oprávněn kdykoli tuto výhradu odvolat příslušným oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

Článek 39

Vstup v platnost

1. Tato Úmluva vstoupí v platnost devadesátým dnem po dni uložení šesté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

2. Pro každý stát, který Úmluvu ratifikuje nebo k ní přistupuje po uložení šesté ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, vstoupí Úmluva v platnost devadesátým dnem po dni, kdy tento stát uloží ratifikační listinu nebo listinu o přístupu.

Článek 40

Výpověď

1. Každý smluvní stát může kdykoli tuto úmluvu vypovědět oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

2. Tato výpověď nabude pro dotyčný smluvní stát účinnosti rok ode dne, kdy ji generální tajemník Organizace spojených národů obdržel.

3. Any State which has made a declaration or notification under article 36 may, at any time thereafter, by a notification to the Secretary-General of the United Nations, declare that the Convention shall cease to extend to such territory one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 41

REVISION

1. Any Contracting State may request revision of this Convention at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.

2. The General Assembly of the United Nations shall recommend the steps, if any, to be taken in respect of such request.

Article 42

NOTIFICATIONS BY THE SECRETARY-GENERAL OF THE UNITED NATIONS

The Secretary-General of the United Nations shall inform all Members of the United Nations and non-Member States referred to in article 35 :

- (a) Of signatures, ratifications and accessions in accordance with article 35;
- (b) Of declarations and notifications in accordance with article 36;
- (c) Of reservations and withdrawals in accordance with article 38;
- (d) Of the date on which this Convention will come into force in accordance with article 39;
- (e) Of denunciations and notifications in accordance with article 40;
- (f) Of requests for revision in accordance with article 41.

IN FAITH WHEREOF the undersigned, duly authorized, have signed this Convention on behalf of their respective Governments.

DONE at New York, this twenty-eighth day of September, one thousand nine hundred and fifty-four, in a single copy, of which the English, French and Spanish texts are equally authentic and which shall remain deposited in the archives of the United Nations, and certified true copies of which shall be delivered to all Members of the United Nations and to the non-Member States referred to in article 35.

3. Každý stát, který učinil prohlášení nebo oznámení podle článku 36, může kdykoli později oznámením generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů prohlásit, že rok ode dne, kdy generální tajemník Organizace spojených národů takové prohlášení obdržel, se Úmluva již nebude na takové území vztahovat.

Článek 41

Změna

1. Kterýkoli smluvní stát může oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů požádat o změnu této úmluvy.

2. Valné shromáždění Organizace spojených národů doporučí, jaké kroky by měly být učiněny v souvislosti s touto žádostí.

Článek 42

Oznámení generálního tajemníka Organizace spojených národů

Generální tajemník Organizace spojených národů bude informovat všechny členy Organizace spojených národů a nečlenské státy uvedené v článku 35:

- (a) o podpisech, ratifikacích a přístupech podle článku 35;
- (b) o prohlášeních a oznámeních podle článku 36;
- (c) o výhradách a odvoláních podle článku 38;
- (d) o dni, kdy tato úmluva vstoupí v platnost podle článku 39;
- (e) o výpovědích a oznámeních podle článku 40;
- (f) o žádostech o změnu podle článku 41.

NA DŮKAZ TOHO níže podepsaní, majíce k tomu řádné zmocnění, tuto úmluvu jménem svých vlád podepsali.

DÁNO v New Yorku dne dvacátého osmého září roku tisíc devět set padesát čtyři v jediném vyhotovení, jehož anglický, francouzský a španělský text je stejně autentický a které zůstane uloženo v archivu Organizace spojených národů a jehož ověřené kopie budou zaslány všem členům Organizace spojených národů a nečlenským státům uvedeným v článku 35.

SCHEDULE

Paragraph 1

1. The travel document referred to in article 28 of this Convention shall indicate that the holder is a stateless person under the terms of the Convention of 28 September 1954.
2. The document shall be made out in at least two languages, one of which shall be English or French.
3. The Contracting States will consider the desirability of adopting the model travel document attached hereto.

Paragraph 2

Subject to the regulations obtaining in the country of issue, children may be included in the travel document of a parent or, in exceptional circumstances, of another adult.

Paragraph 3

The fees charged for issue of the document shall not exceed the lowest scale of charges for national passports.

Paragraph 4

Save in special or exceptional cases, the document shall be made valid for the largest possible number of countries.

Paragraph 5

The document shall have a validity of not less than three months and not more than two years.

Paragraph 6

1. The renewal or extension of the validity of the document is a matter for the authority which issued it, so long as the holder has not established lawful residence in another territory and resides lawfully in the territory of the said authority. The issue of a new document is, under the same conditions, a matter for the authority which issued the former document.
2. Diplomatic or consular authorities may be authorized to extend, for a period not exceeding six months, the validity of travel documents issued by their Governments.
3. The Contracting States shall give sympathetic consideration to renewing or extending the validity of travel documents or issuing new documents to stateless persons no longer lawfully resident in their territory who are unable to obtain a travel document from the country of their lawful residence.

PŘÍLOHA

Článek 1

1. V cestovním dokladu uvedeném v článku 28 této úmluvy bude uvedeno, že držitel je osobou bez státní příslušnosti ve smyslu Úmluvy z 28. září 1954.

2. Doklad bude vyhotoven nejméně ve dvou jazycích, z nichž jedním bude angličtina nebo francouzština.

3. Smluvní státy zváží vhodnost přijetí vzorového cestovního dokladu, který tvoří přílohu tohoto dokumentu.

Článek 2

Nestanoví-li právní předpisy v zemi vydání jinak, lze děti zanést do cestovního dokladu jednoho z rodičů nebo výjimečně jiné dospělé osoby.

Článek 3

Poplatky za vydání dokladu nepřevyší nejnižší sazby za národní cestovní pasy.

Článek 4

Kromě zvláštních nebo výjimečných případů bude doklad vyhotoven tak, aby platil pro co největší počet zemí.

Článek 5

Doklad bude platit alespoň tři měsíce, nejvýše dva roky.

Článek 6

1. Obnovení nebo prodloužení platnosti dokladu je věcí orgánu, který jej vydal, dokud se držitel řádně neusídlil na jiném území a řádně pobývá na území tohoto orgánu. Vydání nového dokladu je za stejných podmínek věcí orgánu, který vydal dřívější doklad.

2. Diplomatické nebo konzulární úřady lze pověřit, aby na dobu nepřevyšující šest měsíců prodlužovaly platnost cestovních dokladů vydaných jejich vládami.

3. Smluvní státy příznivě posoudí obnovení nebo prodloužení platnosti cestovních dokladů nebo vydání nových dokladů osobám bez státní příslušnosti, které se již oprávněně nezdržují na jejich území a nemohou získat cestovní doklad od země, ve které oprávněně pobývají.

Paragraph 7

The Contracting States shall recognize the validity of the documents issued in accordance with the provisions of article 28 of this Convention.

Paragraph 8

The competent authorities of the country to which the stateless person desires to proceed shall, if they are prepared to admit him and if a visa is required, affix a visa on the document of which he is the holder.

Paragraph 9

1. The Contracting States undertake to issue transit visas to stateless persons who have obtained visas for a territory of final destination.

2. The issue of such visas may be refused on grounds which would justify refusal of a visa to any alien.

Paragraph 10

The fees for the issue of exit, entry or transit visas shall not exceed the lowest scale of charges for visas on foreign passports.

Paragraph 11

When a stateless person has lawfully taken up residence in the territory of another Contracting State, the responsibility for the issue of a new document, under the terms and conditions of article 28 shall be that of the competent authority of that territory, to which the stateless person shall be entitled to apply.

Paragraph 12

The authority issuing a new document shall withdraw the old document and shall return it to the country of issue if it is stated in the document that it should be so returned; otherwise it shall withdraw and cancel the document.

Paragraph 13

1. A travel document issued in accordance with article 28 of this Convention shall, unless it contains a statement to the contrary, entitle the holder to re-enter the territory of the issuing State at any time during the period of its validity. In any case the period during which the holder may return to the country issuing the document shall not be less than three months, except when the country to which the stateless person proposes to travel does not insist on the travel document according the right of re-entry.

2. Subject to the provisions of the preceding sub-paragraph, a Contracting State may require the holder of the document to comply with such formalities as may be prescribed in regard to exit from or return to its territory.

Článek 7

Smluvní státy budou uznávat platnost dokladů vydaných podle ustanovení článku 28 této úmluvy.

Článek 8

Příslušné orgány země, do které se osoba bez státní příslušnosti hodlá vydat, jí udělí vízum do dokladu, jehož je držitelem, jsou-li ochotny tuto osobu přijmout a vyžadují-li se víza.

Článek 9

1. Smluvní státy se zavazují vydávat tranzitní víza osobám bez státní příslušnosti, které obdržely víza pro území cílového určení.

2. Vydání těchto víz lze odmítnout z důvodů, které by ospravedlňovaly odmítnutí víza kterémukoli cizinci.

Článek 10

Poplatky za vydání výstupních, vstupních nebo tranzitních víz nepřevyší nejnižší sazby za víza, kterými se opatřují cizí cestovní pasy.

Článek 11

Usídlila-li se osoba bez státní příslušnosti oprávněně na území jiného smluvního státu, odpovídá za vydání nového dokladu za podmínek článku 28 příslušný orgán tohoto území, na který je osoba bez státní příslušnosti oprávněna se se svou žádostí obrátit.

Článek 12

Orgán, který vydává nový doklad, starý doklad odejme a vrátí jej zemi, ve které byl vydán, je-li v dokladu uvedeno, že má být takto vrácen; jinak doklad odejme a zruší.

Článek 13

1. Cestovní doklad vydaný podle článku 28 této úmluvy držitele opravňuje, není-li v něm uvedeno jinak, aby na území státu, který doklad vydal, kdykoli, po dobu jeho platnosti, opět vstoupil. Doba, během níž se držitel může vrátit do země, která doklad vydala, nebude v žádném případě kratší než tři měsíce, ledaže země, do které hodlá osoba bez státní příslušnosti cestovat, netrvá na tom, aby cestovní doklad zahrnoval právo návratu.

2. S výhradou ustanovení předchozího odstavce může smluvní stát na držiteli dokladu vyžadovat, aby vyhověl formalitám předepsaným pro výjezd z jeho území a návrat na ně.

Paragraph 14

Subject only to the terms of paragraph 13, the provisions of this Schedule in no way affect the laws and regulations governing the conditions of admission to, transit through, residence and establishment in, and departure from, the territories of the Contracting States.

Paragraph 15

Neither the issue of the document nor the entries made thereon determine or affect the status of the holder, particularly as regards nationality.

Paragraph 16

The issue of the document does not in any way entitle the holder to the protection of the diplomatic or consular authorities of the country of issue, and does not *ipso facto* confer on these authorities a right of protection.

MODEL TRAVEL DOCUMENT

It is recommended that the document be in booklet form (approximately 15 × 10 centimetres), that it be so printed that any erasure or alteration by chemical or other means can be readily detected, and that the words " Convention of 28 September 1954 " be printed in continuous repetition on each page, in the language of the issuing country.

(COVER OF BOOKLET)

TRAVEL DOCUMENT

(Convention of 28 September 1954)

No.....

(1)

TRAVEL DOCUMENT

(Convention of 28 September 1954)

This document expires on ..... unless its validity is extended or renewed.

Name .....

Forename(s) .....

Accompanied by ..... child (children).

1. This document is issued solely with a view to providing the holder with a travel document which can serve in lieu of a national passport. It is without prejudice to and in no way affects the holder's nationality.
2. The holder is authorized to return to ..... [state here the country whose authorities are issuing the document] on or before ..... unless some later

Článek 14

Pouze s výhradou podmínek obsažených v článku 13 se ustanovení této Přílohy nedotýkají zákonů a nařízení o podmínkách vstupu na území smluvních států, tranzitu jimi, pobytu a usazování na nich a výjezdu z nich.

Článek 15

Vydání dokladu, ani v něm uvedené záznamy, neurčují ani neovlivňují status držitele, zejména pokud jde o jeho občanství.

Článek 16

Vydání dokladu neopravňuje držitele k ochraně diplomatickými nebo konzulárními úřady vydávající země a nedává *ipso facto* těmto orgánům právo ochrany.

VZOROVÝ CESTOVNÍ DOKLAD

Doporučuje se, aby doklad měl formu knížky (přibližně 15 x 10 centimetrů), aby byl vytištěn tak, že jakékoli výmazy nebo změny chemickými nebo jinými prostředky mohou být snadno zjištěny, a aby slova „Úmluva z 28. září 1954“ byla opakovaně vytištěna na každé stránce v jazyce vydávající země.

(*Titulní strana knížky*)
CESTOVNÍ DOKLAD
(Úmluva z 28. září 1954)

Číslo: .....

(1)

CESTOVNÍ DOKLAD
(Úmluva z 28. září 1954)

Tento doklad je platný do ....., pokud jeho platnost nebude prodloužena nebo obnovena.

Příjmení .....

Křestní jméno(a) .....

V doprovodu ..... dítěte (dětí).

1. Tento doklad je vydán pouze proto, aby poskytl držiteli cestovní doklad, který může sloužit místo národního cestovního pasu. To nijak neprejudikuje a neovlivňuje státní příslušnost držitele.
2. Držitel je oprávněn vrátit se do ..... (uvést zemi, jejíž orgány vydávají doklad) dne nebo do ....., pokud není níže specifikováno nějaké pozdější datum.

date is hereafter specified. [The period during which the holder is allowed to return must not be less than three months except when the country to which the holder proposes to travel does not insist on the travel document according the right of re-entry.]

- 3. Should the holder take up residence in a country other than that which issued the present document, he must, if he wishes to travel again, apply to the competent authorities of his country of residence for a new document. [The old travel document shall be withdrawn by the authority issuing the new document and returned to the authority which issued it.]¹

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

¹ The sentence in brackets to be inserted by Governments which so desire.

(2)

Place and date of birth .....

Occupation

Present residence .....

*Maiden name and forename(s) of wife .....

.....

*Name and forename(s) of husband .....

.....

Description

Height .....

Hair .....

Colour of eyes .....

Nose .....

Shape of face .....

Complexion .....

Special peculiarities .....

Children accompanying holder

Name	Forename(s)	Place and date of birth	Sex
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

* Strike out whichever does not apply.

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(Doba, během níž je držitel povoleno vrátit se, nesmí být kratší než tři měsíce s výjimkou případu, kdy země, do které držitel hodlá cestovat, netrvá na tom, aby cestovní doklad zahrnoval právo návratu.)

3. Pokud se držitel usídí v jiné zemi než té, která tento doklad vydala, musí, pokud hodlá znovu cestovat, požádat příslušné orgány země svého pobytu o nový doklad. (Starý cestovní doklad bude odebrán orgánem vydávajícím nový doklad a vrácen orgánu, který ho vydal.¹⁾)

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

(2)

Místo a datum narození .....

Povolání .....

Nynější bydliště .....

* Rodné jméno a křestní jméno(a) manželky .....

* Příjmení a křestní jméno(a) manžela .....

Popis

Výška .....

Vlasy .....

Barva očí .....

Nos .....

Tvar obličeje .....

Barva pleti .....

Zvláštní znamení .....

Děti doprovázející držitele

Příjmení	Křestní jméno(a)	Místo a datum narození	Pohlaví
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

* Škrtněte, co se nehodí.

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

¹⁾ Větu v závorce uvede vláda, která si to přeje.

(3)

Photograph of holder and stamp of issuing authority
Finger-prints of holder (if required)

Signature of holder .....

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(4)

1. This document is valid for the following countries :

.....
.....
.....
.....

2. Document or documents on the basis of which the present document is issued :

.....
.....
.....

Issued at .....

Date .....

Signature and stamp of authority
issuing the document :

Fee paid :

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(5)

Extension or renewal of validity

Fee paid : From .....

To .....

Done at ..... Date .....

Signature and stamp of authority
extending or renewing the validity
of the document :

(3)

Fotografie držitele a razítko vydávajícího orgánu
Otisky prstů držitele (jsou-li žádány)

Podpis držitele .....

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

(4)

1. Tento doklad platí pro následující země: .....

.....

.....

.....

.....

2. Doklad nebo doklady, na jejichž základě byl tento doklad vydán: .....

.....

.....

.....

Vydáno v .....

Datum .....

Podpis a razítko orgánu
vydávajícího doklad:

Poplatek zaplacen:

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

(5)

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen:

Vystaveno v .....

Od .....

Do .....

Datum .....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

Extension or renewal of validity

Fee paid : From .....

To .....

Done at ..... Date .....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document :

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(6)

Extension or renewal of validity

Fee paid : From .....

To .....

Done at ..... Date .....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document :

Extension or renewal of validity

Fee paid : From .....

To .....

Done at ..... Date .....

Signature and stamp of authority extending or renewing the validity of the document :

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

(7-32)

Visas

The name of the holder of the document must be repeated in each visa.

(This document contains 32 pages, exclusive of cover.)

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen:

Vystaveno v .....

Od .....

Do .....

Datum .....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

(6)

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen:

Vystaveno v .....

Od .....

Do .....

Datum .....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

Prodloužení nebo obnovení platnosti

Poplatek zaplacen:

Vystaveno v .....

Od .....

Do .....

Datum .....

Podpis a razítko orgánu, který
prodloužil nebo obnovil platnost
dokladu:

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

(7 – 32)

Víza

Jméno držitele dokladu musí být opakováno v každém vízu.

(Tento doklad obsahuje 32 stran bez obálky.)

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: 974 832 341 a 974 833 502, fax: 974 833 502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 519 305 161, fax: 519 321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2004 činí 1500,- Kč, druhá záloha na rok 2004 činí 1500 Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 179, 519 305 179, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14, Knihkupectví JUDr. Oktavián Kocián, Příkop 6, tel.: 545 175 080; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Hrdějovice:** Ing. Jan Fau, Dlouhá 329; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Opava:** FERRAM, a. s. prodejna KNIHA, Mezi trhy 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29, Petr Gřeš, Markova 34; **Otrokovice:** Ing. Kučerič, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům); **Praha 4:** SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 7:** Donáška tisku, V Hájích 6; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po – pá 7 – 12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Prerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9, Jana Honková – YAHOO-i-centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoony, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. číslech 516 205 174, 519 305 174. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.